

Dansk-afghanske Geeti Amiri:

Jeg vil selv bestemme,

Efter en opvækst med både vold og undertrykkelse sagde den dengang 17-årige Geeti Amiri fra over for sit afghanske bagland og forsøgte at skabe et liv på egen hånd med plads til både frihed, fester og kærester. Men friheden har en pris, fandt hun ud af den dag, hvor det kommende ægteskab blev aflyst på forlovelsesdagen – af svigerfamilien!

AF THEA M. RONEX
FOTO: CAMILLA STEPHAN

Der var ikke én ting, hun manglede at få styr på, da han ringede og gav grønt lys fra sin familie. Forlovelseskjole, ringe, brudekjole, stedet, budgettet, hvor de skulle bo, og hvor mange børn de skulle have ... Geeti griner ad sin egen naivitet, mens hun husker tilbage.

– Jeg var så stolt. Jeg var hende, der havde taget oprøret og vundet: Jeg kan selv vælge min mand, men jeg vælger alligevel mine traditioner. Jeg var bestemt ikke prototypen på den gode afghanske kvinde, men han var ligeglad. Vi var forelskede, skulle dele et dansk-afghansk liv sammen, og alt, hvad jeg havde drømt om, siden jeg var en lille pige, var ved at gå i opfyldelse.

Geeti Amiri har med sine kun 27 år allerede prøvet lidt af hvert. Men hun siger, at intet kan sammenlignes med den smerte, der stak igennem hende, da hendes kommende svigerfamilie

ringede og afbrød forlovelsen ... for dér, hvor hun kommer fra, er der ikke plads til, at man træder ved siden af, som hun gjorde, da hun var 17.

HURRA FOR RODEBUTIKKEN

Geeti vil gerne slå et slag for det uperfekte. De seneste par år har hun larmet i debatten om minoritetskvinders vilkår og de urealistiske krav, deres bagland stiller til dem. Og hun er allerede overbevisende, da hun åbner døren til lejligheden. Tøjbunkerne er kravlet op over stolen og har besejret skrivebordet. Hendes nøgne ansigt og rodede mørke manke gør mig helt i tvivl om, om det nu også var i dag, vi skulle mødes? Niks, den er god nok. Geeti Amiri er bare fan af det afslappede, og jeg kæmper da heller ikke synderligt imod, da hun tilføjer en pakke smøger og to glas vin til vores snak ude på Nørrebro-altanen.

Ingen tvivl om, at hendes mor →

hvem jeg elsker

HVEM:

Geeti Amiri, 27 år. Opvokset på Amager, efter at hendes afghanske familie flygtede fra den afghanske revolution i 80'erne. Kendt som blogger og hårdtslående debattør på Berlingske, DR2 og Ekstra Bladet.

HVORFOR:

Fordi hun lige nu er aktuel med bogen "Glansbilleder", der giver indblik i, hvad en afghansk kvinde kan være udsat for af familiestridigheder, kærlighed og kulturkløfter i Vesten. Ledsaget af en gevaldig opsang til dem, der prøver at få hende til at tie stille.

→ ville ryste på hovedet. Der er ikke mange ligheder med det polerede afghanske hjem, Geeti fortæller om i sin nys udkomne bog. Foran mig sidder en ung kvinde, der stadig bare er i gang med at regne det ud. Livet. Fyldt med uvished og hjertesorger. Men der er én ting, hun er færdig med, og det er jagten på glansbilleder. Den perfekte, huslige og underdanige afghanske kvinde, hendes mor har forsøgt at støbe, siden de landede i Kastrup Lufthavn for 23 år siden.

– En kvinde, der vælger at følge sit hjerte, er en kvinde uden skam i livet. Du tager én vej, og det er fra barndomshjem til mandens hjem. Uafbrudt folkeskole, gymnasium, universitet, bum. Du skal være selvopofrende, ikke betvivle dine forældre og altid handle ud fra din families bedste. Ægteskabet skal bare fungere – og fungerer det ikke, så er det din egen skyld!

Sådan forklarer Geeti Amiri sin afghanske kultur. Og den forventning, hun har følt hele hendes liv. Som hun er flygtet fra, har gjort oprør imod, og som hun også har slidt sig selv op for at være en del af.

– Jeg VILLE så gerne. Jeg ville så gerne være "normal", for jeg er jo formet af det, jeg kommer fra. Min mor tog mig i hånden som lille og viste mig den endelige præmie, hvis jeg lykke-

” **Du skal være selvopofrende, ikke betvivle dine forældre og altid handle ud fra din families bedste. Ægteskabet skal bare fungere – og fungerer det ikke, så er det din egen skyld!**

des: Det hvide, storslåede afghanske bryllup. Men jeg kan bare ikke finde UD af det. Jeg kan ikke finde ud af at tie stille, stå bag en mand og indordne mig den plads i livet, som i Vesten på forhånd er tildelt kvinder med afghanske rødder ... og efter mit livs værste lektie er jeg endelig holdt op med at prøve.

TRYKKEDE RIBBEN OG ET NYT LIV

Geeti vokser op i en familie, som er præget af deres fortid som flygtninge. Hendes far var en højtstående politisk embedsmand inden revolutionen i Afghanistan, og det var grunden til, at familien søgte mod nord. Til et liv på kontanthjælp og med en mor, som aldrig rigtig fik fat i det danske sprog og forsøgte at mætte alle seks munde med ugens tilbud fra frysedisken.

– Jeg har været SÅ vred på hende. For ikke at sige fra. For at være mere optaget af, om køkkenet lignede noget fra en Cillit Bang-reklame end være til stede som mor. Og fordi hun lod min bror fuldstændig tage over, da min far døde.

På det tidspunkt er Geeti kun 14, og indtil da har hun gjort sit bedste for at passe både bøger, topkarakterer og opvasken. Men hendes storebror lægger en kurs for familien, der til sidst får et oprør til at ulme. Tre år holder hun ud under brorens opdragelse med vold, trusler, hævede læber og blå

mærker. Først da hun nogle uger efter sin afgangseksamen i 9. klasse bliver tilset for de trykkede ribben på skadestuen, griber kommunen ind og fjerner hende hjemmefra. Geeti pakker sit liv ned i en sort sæk, og da hun træder ind på krisecentret, går hun under navnet Celina Amir.

– Da jeg lukkede døren, vidste jeg, at jeg både ville vanære min familie og knuse min mors hjerte. Men mit opgør med mit barndomshjem skyldtes ikke kun den manglende frihed og ønsket om at leve uden mishandling. Det handlede også om retten til at elske den, jeg ville, når jeg en dag mødte ham.

LIDT FOR DANSK OG EN DÅRLIG MUSLIM

Den store kærlighed lader vente på sig. De næste seks år famler hun sig frem. Passer ikke helt ind på krisecentret, får en lejlighed, der bare aldrig rigtig kommer til at føles som andet end Ikea. Dropper ud af skolen og får job i nattelivet. Overgiver sit hjerte til noget, der endelig føles helt rigtigt – hos alle de forkerte. En smule kaotisk? Ja. Ensomhed? I dén grad. Men selv om de lidt forvirrede og fortabte år er grunden til, at hun sidder med hjertesorger her 10 år senere, fortryder hun INTET. Hun var ung, og der skulle kyskes nogle frøer.

– Min første kæreste var langt fra perfekt. Og det var nummer to bestemt heller ikke. Men det var da ingen fejl at være sammen med en fyr som 17-årig – det var en erfaring! En erfaring, der gør dig bedre til at vurdere, hvor dine grænser går. Du kender dem jo ikke, hvis du ikke nogle gange overskrider eller udfordrer dem ...

Hverdagen var lige pludselig blevet meget fri – og dansk. Men nattens drømme for teenageren Geeti er stadig af den afghanske slags. Kærlighed og tosomhed. *Han* dukker bare ikke lige op – ham, hun deler kultur, sprog og rødder med. Til gengæld forsones hun med sin mor, efter at broren er flyttet hjemmefra. Dog ikke helt med sin gode vilje, mere fordi hun var sumpet hen i ensomhed, droppet ud af endnu en uddannelse og bagud med regningerne. Da fogeden kom og tog alt, hvad hun ejede, måtte hun sætte kursen tilbage mod sit barndomshjem.

– Jeg troede, det skulle blive en sejr, når jeg endelig trådte ind ad døren hjemme hos min mor. Jeg havde jo revet mig fri for at vise, at jeg godt kunne selv, og det var så ydmygende at se hende i øjnene og indse, at de havde fået ret. Jeg kunne åbenbart hverken finde ud af den afghanske eller danske verden. Men hun tog mig ind igen, og i dag fornemmer jeg, at hun på sin vis har accepteret, men også opgivet mig.

Hvorfor vendte du hjem til en kultur, der har givet dig så mange knubs?

– Folk misforstår tit det her, men jeg hader jo ikke ALT ved mit ophav. Jeg hader det, der begrænser mig. Jeg vil stadig den afghanske kultur for den omsorg, der er for familien. Man er tæt knyttet og har lyst til at være forpligtet til at drage omsorg.

BESKIDTE KVINDER BLIVER IKKE GIFT

Så står han der pludselig. Den afghanske *prince charming*. I baglokalet på en københavnsk natklub, hvor hun møder ham, mens tilværelsen stadig roder. Han er tilsyneladende ligeglad med, om hun arbejder dér. Om hun står med en drink og fedtet hår efter en lang vagt og er en "dårlig" muslim. Ingen tvinger dem til at forelske sig – det sker ligesom bare. Han er →

” Rigtig mange kvinder
i minoritetsmiljøet bliver
stadig hængt op på, at de
skal fremstå pletfrie. Og ja,
selv om det lyder enormt
hårdt, så synes jeg, det er
en umenneskelig kultur

→ endda sådan en, hun ville kunne tage med hjem til mor. Han er fantastisk ... og lidt for god til at være sand.

– Endelig kunne jeg give min mor genoprejsning i det afghanske minoritetsmiljø. Så hun kunne vise, at selv hendes datter – arketyper på alt, hvad en afghansk familie frygter – kunne få eventyret med en afghansk mand og hvidt bryllup til at gå op.

– Men midt i euforien havde jeg glemt det. Jeg havde glemt den kamp, jeg havde forsøgt at tage. Og selv om han

det kan virke skørt her i frigjorte Danmark, hvor vi vælger kærligheden til og fra hele tiden, ryster Geeti på hovedet og prøver at forklare det afghanske parallel-univers.

– Man lægger så mange skår på vejen, at der ikke er noget at gå på længere. De vidste alt. Ned til navnene på mine ekskærester, og hvor jeg havde befundet mig for fire år siden. Det afghanske rygtesamfunds evne til at sladre og rapportere og opstøve detaljer om de mindste ting er imponerende. For mit bagland betyder det hvide bryllup rent faktisk, at du skal være jomfru og ren – ikke bare en ny start. Du skal være urørt.

ER VI FRIE?

– De vidste, at hvis de sørgede for at fucke det op på forlovelsesdagen, så ville ægteskabet aldrig kunne gennemføres. Men hånden på hjertet så kunne jeg stadig godt have været sammen med ham i dag, hvis han havde været i stand til at stå uden sin familie.

Var det ikke en mulighed bare at stikke af ... bare dig og ham?

– Hvis han havde været ligesom mig, så havde han sagt: "Fuck de familier ... før eller siden så må de bare indordne sig!". Men det kan han ikke – for han ER et menneske, der er afhængig af sin families accept og anerkendelse. Ligesom rigtig mange andre drenge og piger af anden etnisk herkomst. Det er hamrende svært for dem at sige: Jeg kan meget vel elske mine forældre, men jeg har også retten til at forme mit liv med den, jeg vil.

Men sat på spidsen så ER vi jo frie her i Danmark, når det kommer til stykket? Til at sige det, vi vil, hoppe ud over den her altan eller stikke af med den, vi elsker?

– Ja, men sådan SER verden bare ikke ud, når du kommer fra minoritetsmiljøet. Og det er så svært at få folk til at forstå i debatten, fordi vi her i landet har sådan en lang tradition for at frigøre os. Men engang blev kvinder i Danmark da vurderet på præcis samme parametre som minoritetskvinder i dag – ærbarhed, dydighed, renhed. Men det er glemt, og de nye feministiske syns, at de ting, jeg snakker om, er noget sludder.

– Men i så fald vil jeg rigtig gerne se nogle flere kvinder med anden etnisk baggrund kunne være helt ærlige omkring

” **Jeg kan ikke finde ud af at tie stille, stå bag en mand og indordne mig den plads i livet, som i Vesten på forhånd er tildelt kvinder med afghanske rødder ... og efter mit livs værste lektie er jeg endelig holdt op med at prøve**

påstod, at han var ligeglad med min fortid, så glemte han at være ærlig over for mig – og sig selv. For han var også formet af den afghanske kultur, hvor to familiers sameksistens er vigtigere end to menneskers evne til at elske hinanden. Opkaldet kom i sidste øjeblik. På selve forlovelsesdagen, hvor de to familier skulle forenes, ringene skulle på, og det hele skulle være officielt. Geetis teori er, at familien ventede til sidste øjeblik for at knuse relationen definitivt. For selv om

hvem de har datet, hvilket ungdomsliv de har levet, og hvilke ting de har lavet med deres givne partner med anden etnisk baggrund, inden de blev gift? "Nå ja, ham dér var jeg sammen med engang, men så fungerede det ikke", eller: "Wow hvor vi festede igennem!"

Den moderne livsstil er måske heller ikke for alle?

– Nej, og jeg siger heller ikke, at min måde at leve på er den eneste rigtige. Man må hjertens gerne vente på den eneste →

annonce

→ ene – det troede jeg også, jeg gjorde dengang. Men jeg tror på retten til at bestemme over éns eget liv og forme det, som man vil. Det er det, jeg ønsker! Men rigtig mange kvinder i minoritetsmiljøet bliver stadig hængt op på, at de skal fremstå pletfrie. Og ja, selv om det lyder enormt hårdt, så synes jeg, det er en umenneskelig kultur.

NOGEN BLIVER NØDT TIL AT GÅ FORREST

Så nu sidder vi her. I vasketøjsbunkerne, som er her af den helt naturlige årsag, at hun har rygende travlt. Der er gået to et halvt år siden den ophævede forlovelse, og tiden har hun brugt på at råbe højt i debatten og skrive en bog. Være oprørt, frigtort og have noget på hjerte.

– Folk opfatter mig ofte som hård, hvilket er mig en gåde, når det, jeg oftest gør, er at dele det svære og smertefulde fra mit liv. Jeg modtager nogle ret lede og personlige angreb på nettet, og hver gang det sker, ligger jeg under den her dyne og TUDER. Men jeg holder det derinde. For det øjeblik man viser, det rammer én, så er det brændstof til dem, der gerne vil have, at man skal tie.

Er det virkelig det værd at stå i front for den her debat, når du skal hoppe ind under dynen og græde, hver gang nogen siger noget svinisk om dig?

– Jeg gør ikke det her for min egen skyld. Jeg kunne læne mig tilbage, finde mig en sød, dansk fyr. En Anders eller en Mads. Tage dem med hjem til min mor til middag og sige: Drop al den snak om ægtemand og bryllup. På det punkt adskiller mit liv sig ikke særlig meget fra dit. Men jeg bliver nødt til at tale om det her. For os, der slap igennem nåleøjet, er jo stadig meget bedre til at tale om det her end de kvinder, der lige nu sidder på krisecenter.

Jamen, hvorfor er det lige dig, der skal være martyr?

– Det vil jeg heller ikke være. Jeg havde jo fundet mig til rette, kunne blæse og have mel i munden. Fandt manden i mit liv, læste statskundskab, havde min families velsignelse – og så ramte det mig alligevel. Mig, som ER kommet videre. Selv jeg blev ramt af det, som stadig er et kæmpe problem for unge kvinder med min type baggrund. Og jeg håber, at mit opråb kan være med til at signalere til bare én anden pige derude: Det er okay, du ikke blev til det, du havde drømt om. Det, dine forældre havde drømt om. Du har gjort dig nogle erfaringer, du er ikke perfekt – og det er OKAY, at du efter et helt liv i Danmark føler dig mere dansk end eksempelvis afghansk. ●